

Силабус освітньої компоненти
Агромеліорація
I (бакалаврський) рівень вищої освіти
(дисципліна професійної та практичної підготовки за вибором здобувачів)
Спеціальність 101 «Екологія»
Викладач: Пастухов Валерій Іванович д.т.н., проф.

Аудиторія: 309

Час консультацій: середа 15:00 – 17:00

Контактний телефон: (050) 6340160

E-mail: pastukhov@khntusg.info

Додаткові матеріали:

- Зошит для ведення записів
- Ноутбук (при наявності)
- E-mail аккаунт

Інформація про курс. Меліорація в широкому розумінні передбачає систему організаційно - господарських і технічних заходів по корінному поліпшенню гідрологічних, ґрунтових і інших умов земель з метою найбільш ефективного їх використання. Гідромеліорацію необхідно сприймати як складову інтенсифікації сільськогосподарського виробництва в якій земля (ґрунт) розглядається як засіб виробництва. Одним із головних факторів інтенсифікації є родючість ґрунту – це здатність задовольняти потреби рослин у воді й поживі, створювати сприятливі реакції середовища на повітряний, світловий і тепловий режими, при відсутності в ґрунті токсичних сполук, шкідливих організмів, бур'янів то що. Сутність агромеліорації полягає в покращенні ґрунтів, точніше покращенні властивостей ґрунтів, які створюють сприятливі умови для розвитку мікробіологічних процесів в результаті яких іде покращення структури ґрунту і накопичення поживних речовин, забезпечується зростання родючості ґрунту.

Курс «Агромеліорація» націлений на те, щоб надати вам, майбутнім фахівцям, знання, вміння та здатності комунікації з відповідними фахівцями й підрозділами, працювати автономно і відповідально в сфері меліорації при обґрунтуванні комплексу робіт для покращення ґрунтів в конкретних умовах виробництва і раціональному вибору меліоративних машин і обладнання для їх виконання.

Компетентності. К 21. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі. К 28. Здатність впроваджувати екологічно безпечні технології вирощування сільськогосподарської продукції та розробляти заходи з оптимізації сільськогосподарського виробництва.

Програмні результати навчання. ПР 06. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття. ПР16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі. ПР 23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів. ПР 27. Знати природно-ресурсний потенціал, екологічні проблеми та шляхи їх вирішення у сільськогосподарському виробництві.

Методи навчання. Курс «Агромеліорація» складається з циклу лекцій і практичних занять. Під час лекцій ви дізнаєтесь про сутність агромеліорації, її види; меліоративні машини; природні умови і меліоративне районування території України. Перспективи розвитку меліорацій в Україні. Під час практичних занять ви навчитеся оцінювати якість зрошувальної води; познайомитесь з класифікацією меліоративних машин, їх видами за призначенням. Набудете практичних вмінь робити розрахунки техніки поливи дощувальними машинами різної дії, а також дізнаєтесь про перспективні сучасні і закордонні меліоративні машини. Представники передових агропідприємств познайомлять Вас з ефективним використанням системи краплинного зрошення при вирощуванні овочів в Харківській області.

Співробітництво. Курс «Агромеліорація» передбачає проведення практичних занять на передових агропідприємствах Харківщини фахівцями-сільгоспвиробниками, які застосовують сучасні технології зрошення.

Метою дисципліни є надання майбутнім бакалаврам з екології знань про види сільськогосподарської меліорації, їх позитивний вплив на продуктивність сільського господарства, базу для його стійкого розвитку в різні за погодними умовами роки в усіх зонах країни, врожаї сільськогосподарських культур, довкілля (зокрема на ґрунти і водоймища). Сформувати вміння і навички з виконання меліоративних робіт та застосування технічних засобів для їх виконання

Методи оцінювання. Поточний контроль, співбесіда, усне опитування, виконання практичних робіт, іспит.

Підсумкова оцінка. Підсумкова оцінка за курсом ставиться на підставі підсумовування балів за практичні заняття та під час іспиту.

Літерні оцінки проставляються на підставі даної таблиці перерахунку:

90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Відвідуваність і участь. Рекомендую прослухати лекційний курс, так як лекції підготовлені на підставлені проробки і аналізу багатьох інформаційних джерел, за результатами наукової роботи і досліджень, які виконувалися на виробництві. На лекціях піднімаються проблемні питання, наводяться приклади з діяльності агропідприємств. Усі лекції супроводжуються відеопрезентаціями. Практичні заняття відвідувати обов'язково, тому що для набуття практичних навичок і вмінь застосовується спеціальне обладнання, яке є тільки на кафедрі в лабораторіях. Під час занять у вас є можливість «живого» спілкування з викладачем і завжди отримати практичну допомогу лаборанта. Якщо після занять у Вас виникли питання, їх можна розібрати на консультації з викладачем у визначений час.

Попередній календар курсу

Тиждень	Тема
1	Вступ. Тема 1. Види меліорацій.
2	Тема 2. Культуртехнічні меліорації.
3	Тема 3. Хімічні меліорації ґрунтів.
4	Тема 4. Водні ресурси та їх використання для агро меліорації.
5	Тема 5. Загальні відомості про осушення.
6	Тема 6. Осушення земель відкритим і закритим дренажу.
7	Тема 7. Загальні питання зрошення. Зрошувальна система.
8	Тема 8. Режим зрошення сільськогосподарських культур.
9	Тема 9. Сучасні технології зрошення.
10	Тема 10. Сучасні дощувальні машини позиційної дії.
11	Тема 11. Дощувальні машини фронтальної дії.
12-13	Тема 12. Дощувальні машини колової дії.
14	Тема 13. Система краплинного зрошення.
15	Тема 14. Сучасні закордонні дощувальні машини.

Література:

1. Сільськогосподарські меліорації / [С.М. Гончаров, Г.С.Потоцький, В.С. Ковальов та ін.]; за ред.С.М. Гончарова, Г.С. Потоцького. - К. : Вища школа, 1991. - 310с.
2. Пилипенко О.І. Системи захисту ґрунтів від ерозії / О.І. Пилипенко, В.Ю. Юхновський, М.М. Ведмідь. К. : Златояр, 2004. - С. 6-62, С. 258-292.
3. Г.М. Калетнік, М.Г. Чаусов, М.М. Бондар та ін. Машини та обладнання в сільськогосподарській меліорації: Підручник. -К.: «Хай-Тек Пресс», 2011. – 488 с., іл.
4. Бакум М.В., Бобрусь І.С., Лук'яненко В.М. Трофимченко Ю.І., Меліоративні машини – Харків. ХДТУСГ. 2001. – 308с.